

MITÄ JOS TYÖPAJA OLISKIN JOSKUS SE EKA VAIHTOEHTO?

Hanna Liimatainen, Jyväskylän kaupunki
nuorisopalvelut, nuorten työpajatoiminta

JYVÄSKYLÄ ON NUORTEN KAUPUNKI

- 147 746 asukasta (2023)
- **Alle 29- vuotiaita lähes 40 %**
- Suurin asukasryhmä 19-24 – vuotiaat
- Ulkomaalaisten osuus 3,4 % - 123 äidinkieltä
- NEET-tilanteessa olevien nuorten määrä 4 536 (2022)

■ Jyväskylä - koulutuskaupunki

- Perusopetus - oppilaita noin 13 600
- Toiseen asteen koulutus yli 20 000 opiskelijaa – alle 29 v. opiskelijoita 13953
- Korkeakoulut - opiskelijoita 23 200, joista alle 29-vuotiaita 13 237
- Ammattikorkeakoulu noin 8 500 – joista alle 29-vuotiaita 4 412
- Jyväskylän yliopisto 14 700 – joista alle 29-vuotiaita 8 825

NUORTEN TAIDETYÖPAJA

Vuodesta 2001

Arjentaito- ja työelämäpajat

Työkokeilu- ja
pajasopimukset

Opinnollistaminen ja
osaamisen tunnistaminen
(Paikko)

Noin 300 nuorten
pajajaksoa vuosittain

NUORTEN taidetyöpaja

**Työpaja-
toiminnan
laatumerkki**
ulkopuolinen auditointi

into

”Olen saanut todella positiivisia kokemuksia ja paljon onnistumisen kokemuksia eri aihealueilla, oppinut luottamaan paremmin itseeni sekä rohkeutta toteuttaa itseäni ja suunnata kohti tulevaisuutta ja mitä se tuo tullessaan.”

TOIMINTA-AJATUS

- Jyväskylän kaupungin Nuorten Taidetyöpaja tuottaa valmennus-, ohjaus- ja opetuspalveluja 15-28-vuotiaille jyväskyläläisille nuorille
- Valmennus pohjautuu aina nuoren, työpajan ja mahdollisten muiden tahojen, kuten esim. TE-palveluiden, tai oppilaitoksen kanssa tehtävään sopimukseen, jossa määritellään työpajajakson kesto, sisältö ja tavoitteet
- Nuorten taidetyöpajalla nuoret voivat olla työkokeilusopimuksella tai omalla pajasopimuksella, jos nuori on esimerkiksi sairauslomalla tai kuntoutuksen tuella.
- Pajalle voi hakeutua myös tekemään opintoja vaihtoehtoiseen oppimisympäristöön
- Pajalle haetaan: Joko nuori hakeutuu omatoimisesti tai verkoston ohjaamana
  - Pajalle ei joudu vaan sinne pääsee 😊

OHJAUTUMINEN PAJALLE

- Työllisyyden palvelut
- Hyvinvointialue (sote)
- Nuorten talo, Ohjaamo
- Oppivelvollisten osalta asuinkunta
- Etsivä nuorisotyö
- Oppilaitokset (perusopetus, toinen aste, korkeakoulut)
- Lastensuojelu, jälkihuolto
- Nuoren suora yhteydenotto
- Kaverit, lähipiiri, puskaradio
- Muut yhteistyötahot (esim. muu pajatoiminta)
- Tarvittaessa tehdään pajajakson aikana yhteistyötä nuoren muun verkoston kanssa.

JYVÄSKYLÄ

TOIMINTA-AJATUS

- Toiminta perustuu toiminnallisiin menetelmiin tavoitteellisissa pajajaksoissa sekä yksilö- ja ryhmävalmennuksen sisältöihin
- Toiminnallisilla työpajoilla nuori pääsee tutustumaan musiikki-, taide-, media- ja ohjausalan eri sisältöihin sekä vahvistamaan omaa osaamista erilaisten työtehtävien ja asiakasprojektien myötä
- Lisäksi pajasisältöihin kuuluu mm. kädentaitoja, taiteen ja ilmaisun eri muotoja, ruoanlaittoa, liikkumista ja retkeilyä sekä hyvinvoinnin vahvistamista
- Tekemisen ja toiminnan merkitys, millä saadaan nuori liikkeelle
- Aurinkopaja tarjoaa myös suomen ja englannin kielen opetusta maahanmuuttaneille nuorille

TOIMINTA-AJATUS

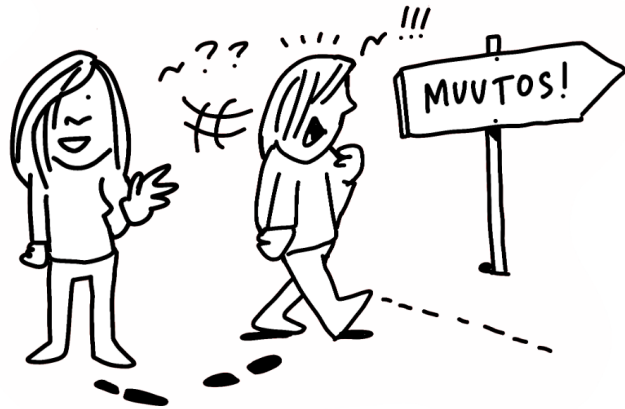
- Pajajaksoon sisältyy myös yksilövalmennusta, jossa nuori saa tukea elämäntilanteisiin liittyvissä arkipäivän tarpeissa sekä koulutukseen ja työllistymiseen tähtäävissä yksilöllisissä suunnitelmissa ja toimenpiteissä
- Pajajakson aikana nuori saa apua työelämätaitojen vahvistamisessa, omien vahvuuksien tunnistamisessa sekä tulevaisuuden suunnitelmien selkiyttämisessä, nuori aina jatkolulle
- Työelämälähtöisyys: työelämän pelisäännöt, vierailut, työyhteisötaidot jne.
- Palvelut tuotetaan pajalla moniammatillisesti ja monialaisesti. Verkostotyö on nuorten työpajatoiminnassa laajaa. Yhteistyökumppaneita ovat muun muassa etsivä nuorisotyö, työllisyyden kuntakokeilu, TE-palvelut, Keski-Suomen hyvinvointialue Hyvaks, koulut, toisen asteen oppilaitokset, Nuorten talo/Ohjaamo, Kela, Into ry, Paikko, eri järjestöt ja yritykset, kv-toimijat, korkeakoulut (JAMK, HUMAK ym.)
- Toiminnan ytimessä nuori. Lisäksi kokonaisvaltainen kohtaaminen, osallisuus, kunnioitus ja turvallisuus

"Tuntemus siitä, että kuuluu johonkin. Lisää vakautta elämään, ja tukea kun tarvitsee ja silloinkin kun ei. Näen itseni itsenäni enkä muiden odotuksina."

ARJENTAITOPAJAT

STARTTIPAJA

@starttipaja

JA RAIDEPAJA

@aurinkopajajyvaskyla

AURINKOAJA

REILIPAJA

@reilipaja

@reilipaja

LUOTSIPAJA

@luotsipaja

JYVÄSKYLÄ

Jyväskylän kaupunki, nuorisopalvelut, Nuorten taidetyöpaja

11.5.2021

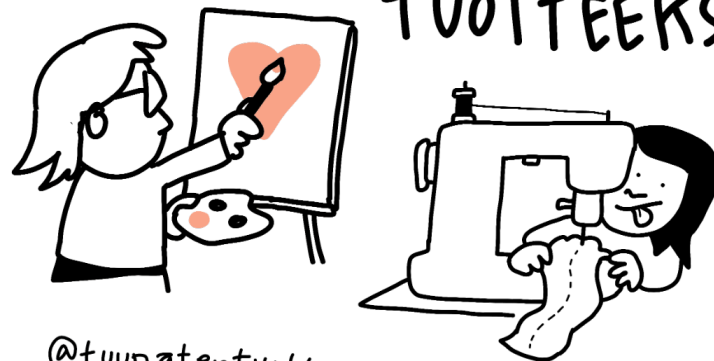
TYÖELÄMÄPAJAT

VOLA-BÄNDIPAJA

@volapaja

TUUNATEN TUOTTEEKSI

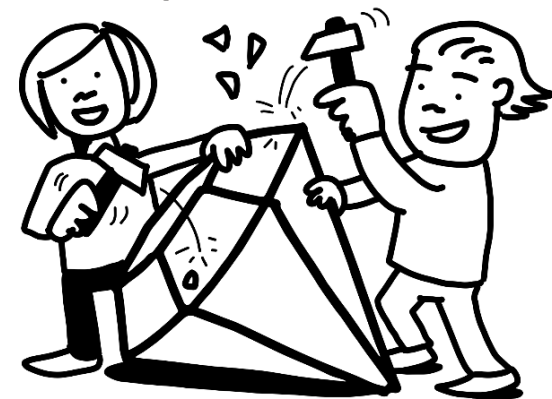
@tuunatentuotteeksi

@volttipaja

VOLTTIPAJA

TAITOTIIMI

@taitotiimi

JYVÄSKYLÄ

YHTEISTYÖ PERUSOPETUKSEN KANSSA

- Työpajalähtöisiä kehittämistyön tuloksia, mitkä ovat vakiinnuttaneet paikkansa Jyväskylän perusopetuksen alaisuudessa, vahva työpajapedagogiikkaan pohjautuva malli:

- **Oppipaja**

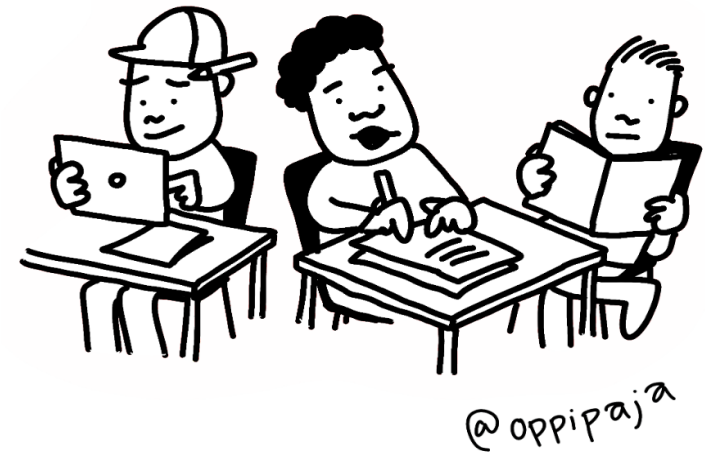
- 8 - 10 nuorta vuosittain
- peruskoulun 8 - 9 -luokkalaisille

- **Ysiplus-paja**

- noin 20 nuorta vuosittain
- niille, joilta 9. luokan jälkeen vielä puuttuu peruskoulun päättötodistus

- **Vahva yhteistyö nuoren omien ja muiden tukiverkoston kanssa**

OPPIPAJA

JYVÄSKYLÄ

TOISEN ASTEEN VIVO-VALMENNUS

Luotu yhteistyössä kaupungin nuorisotyön ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian kanssa (Kasvun maisema – ESR-hanke 2017-20)

Tutkinto-opiskelijoille (ammatillinen ja lukio):

- Nuori ei syystä tai toisesta sitoudu opiskeluun
- Oppilaitoksen tukitoimet ovat olleet monipuolisesti käytössä, mutta tuki ei riitä
- Opiskeluun osallistuminen ei ole tässä elämäntilanteessa järkevää - kivijalka puuttuu
- Opinnot ovat keskeytymisvaarassa

Työpajajakso opiskelijalle: Valmennuksessa käytetään toiminnallisia menetelmiä opiskelijoiden sosiaalisen vahvistumisen ja itsetunnon tukemiseen, minäpystyvyyden lisäämiseen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittymiseen ja opiskelutaitojen parantamiseen.

129 nuorta vuonna 2023

”Työpajan ansioista olen rohkaistunut, olen ollut paljon sosiaalisempi, ja paja on myös muun muassa pelastanut henkeni koska toimii turvapaikkana.”

TYÖYHTEISÖ

- 20 työvalmentajaa, nuorisonohjaaja, kaksi vastaavaa työvalmentajaa, palveluesihenkilö, hanketyöntekijöitä, oppisopimusopiskelijoita, työllistettyjä ja harjoittelijoita vaihteleva määrä
- Monen eri koulutusalan ammattilaisia, kenen työhistorian keskiössä on työskentely haastavassa elämäntilanteessa olevien nuorten kanssa – kohtaamistyön ammattilaiset
- Työpajatoiminnassa työskentelee korkeakoulutettuja nuorisoalan ammattilaisia, kuten yhteisöpedagogeja, kuntoutuksen ohjaajia, sosionomeja sekä toimintaterapeutti. Lisäksi monella työntekijöistä on myös muuta työpajatoiminnassa hyödynnettävää koulutusta, kuten media-alan ja luovien alojen koulutusta (opinnollistaminen, näytöt)
- Kaksi valmentajaa per ryhmä: vahva työparityö, työvalmennuksen ja yksilövalmennuksen osaaminen

OPINNOLLISTETTU TYÖPAJA

- Työpajatoiminnan oppimisympäristöt on tunnustettu, ja nuorilla on mahdollisuus osaamistodistukseen (Paikko) sekä opinnollistamiseen toisen asteen tutkinnossa.
- Osatutkintojen suorittaminen työpajaympäristössä on nuorille mahdollista, ja se toteutetaan yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Yhteistyötä tehdään kaupungin laajennetun oppivelvollisuuden koordinoivan opinto-ohjaajan kanssa.
- Pajalla mahdollista suorittaa TUVA-koulutuksen osia (työpajan ja oppilaitoksen välillä tehty sopimus, päivähinta vaihtelee oppilaitoksen mukaan, pohjautuu Inton suositushintaan)
- On tärkeää, että opinnollistettavilla pajajaksoilla pystytään kokonaisvaltaisesti vastaamaan myös nuoren elämän haasteisiin ja hyvinvoinnin kysymyksiin yhdessä nuoren kanssa
  - Vasta kun nuoren elämä on suunnilleen järjestyksessä, alkaa hän kiinnostumaan omasta elämästä, tulevaisuudesta ja sitä myöten myös esim. opinnoista

NUORTEN TOIMIJUUDEN HAASTEET

- Arjen- ja elämänhallinnan haasteet
- Yksinäisyys, huonot ryhmäkokemukset, koulukiusaaminen
- Sisällön ja tekemisen puuttuminen omasta arjesta
- Sosiaalisten taitoihin ja sosiaalisissa tilanteissa toimimiseen liittyvät haasteet
- Mielenterveyden ja jaksamisen haasteet
- Tulevaisuuden suunnitelmien puuttuminen
- Nepsyt, autismin kirjo (mahd. diagnosoimattomuus)
- Muut haasteet omassa elämässä

MITEN EDISTETÄÄN NUORTEN TOIMIJUUTTA JA SAADAAN NUORI OSALLISEKSI OMAAN ELÄMÄÄN?

- Jokaisella nuorella yksilölliset tavoitteet
- Eripituiset pajajaksot ja työpäivät, pajan kesto on joillakin pajoilla myös yksilöllinen
- Toimintaan osallistutaan erityisesti arjentaitojen pajoilla omien voimavarojen mukaan, haastaen sopivassa suhteessa
- Mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön
- Motivaation herättelyä
- Vahva verkostoyhteistyö

TOTEUMIA

- Nuorten työpajatoiminnassa oli vuonna 2023 nuoria yhteensä 431 (Nuorten taidetyöpajalla 302, Vivo-valmennuksessa 129)
- Eniten 20-24-vuotiaita.
- Vuosittain yli 20 ryhmää, á 8-12 nuorta
- Vuoden 2023 valtakunnallisessa Sovari-kyselyssä sosiaalista vahvistumista koki 99 % vastanneista (valtakunnan keskiarvo 95 %) Nuorten kokema tyytyväisyys palveluun ja kokonaisarvosana oli 4,6 (valtakunnallinen keskiarvo 4,3).
- Pitkässä seurannassa positiivisesti sijoittui noin 75 % vastanneista

"Minulla ei ollut mitään suunnitelmia taikka toivoa. Nyt on selkeät suunnitelmat ja luotan siihen että pärjään"

KESKEISIÄ TOIMINNAN LAADUN KRITEREITÄ

- Nuorilähtöinen toiminta
- Riittävä resursointi: työparityö, kaksi työvalmentajaa per ryhmä
- Laadukkaat valmennus-, ohjaus- ja opetuspalvelut
- Ryhmä- ja yksilövalmennuksen laatu ja vaikuttavuus
- Pajojen välisen yhteistyön/tiimityöskentelyn vahvistaminen
- Joustavat ja yksilölliset pajapolut
- Riittävä tuki nuorelle
- Palvelutarpeeseen vastaaminen ja nopea reagointi
- Hyvinvoiva henkilöstö

MEILLE ON TÄRKEÄÄ

- Kokonaisvaltainen kohtaaminen
- Aidosti välittävät lähiaikuiset
- Riittävän pienet ryhmät
- Selkeä jatkosuunnitelma ja -ohjaus, nuori ei jää yksin ja tyhjän päälle pajajakson päätteeksi
- Fokus aidosti nuoressa
- **Pajan "tuote" on voimaantunut nuori**

"Työpaja on antanut minulle korjaavan kokemuksen ryhmässä olemisesta ja toimimisesta. Minulla on turvallisempi olo muiden ihmisten seurassa ja sosiaaliset tilanteet eivät ahdistakaan minua enää niin paljoa.

Pystyn olemaan rennompi ja enemmän oma itseni myös vieraiden ihmisten seurassa. Olen myös matkan varrella oppinut todella paljon itsestäni mikä on hyvin tärkeää oman kehitykseni kannalta.

Olen kasvanut ihmisenä."

POHDITTAVAKSI

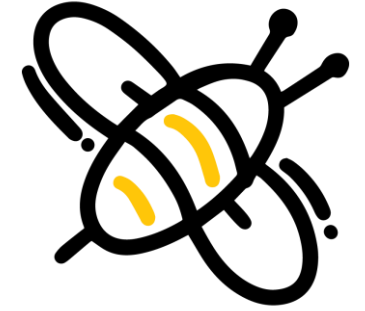
- Koulu ei ole kaikille nuorille, osa nuorista voi entistä huonommin
- Oppilaitokset ei pysty kaikkeen itse eikä peruskoulun keinot riitä tällä hetkellä koulupudokkasiin, eri ympäristö tekee ihmeitä (esim. autismikirjon nuoret huomioitu työpajojen toimintaympäristöissä)
  - Voisiko työpajoille poluttaminen olla tässä vaihtoehto ennen kuin nuori putoaa täytettyään 18v? Taidetyöpajalla esim. kesken vuoden valmistuneet ysiplussalaiset työpajalle ennen yhteishakua ja jatko-opintoja
- Kaikille nuorille perinteinen luokkamuotoinen pulpetissa istuminen ei toimi –
ennemmin: tehdään asioita yhdessä, jutellaan samalla (toiminnallisten menetelmien hyödyt, vanha kunnan kahvinjuonti)
- Työpajojen rikkaus on se, ettei olla koulu (vaikka oppimista tapahtuu koko ajan), vaihtoehto niille nuorille, ketä koulu on mahdollisesti jopa traumatisoinut. Korjaavat kokemukset ryhmämuotoisesta toiminnasta

- Ryhmämuotoinen toiminta kuntouttaa jo itsessään, ja auttaa kiinnittymään yhteiskuntaan ja työmarkkinoille. Sosiaalinen vahvistuminen, nuori osaksi ryhmää ja yhteisöä: Tää on mun porukka, tää on mun yhteisö.
- On paljon NEET-nuoria, huonolla itsetunnolla olevia nuoria jotka tarvitsevat tukea ja sosiaalista vahvistamista ennen kun opinnot tai työelämä on mahdollinen
- Itsetunto matalalla: "En osaa mitään". "Laiska, tyhmä, huono."
- Pajalla ei tuijoteta liikaa opintopisteitä tai suorituksia, vaan saadaan nuori kiinnostumaan itsestä ja omasta elämästä.
  - Työpajalla vahvistetaan itsetuntoa, tarjotaan onnistumisen kokemuksia, mutta myös haasteita.
- Turvallinen yhteisö, saa olla sellainen kun on (ilman leimoja) ja tulla sellaiseksi kun on.
- Haaste: Työpaja ei olisi nuorille viimeinen vaihtoehto. Voisiko se joskus olla jopa se ensimmäinen vaihtoehto?
- Tervetuloa pajoille kylään! Tehdään yhteistä työtä yhteisten nuorten eteen.

Synergia-

seminaari
5.11.2024
verkossa

**Kiinnostaako oppilaitosten
ja työpajojen
välinen yhteistyö?**

Ilmoittaudu mukaan!

Lue lisää ja tutustu ohjelmaan www.intory.fi

OHJELMA

- Kuntouttava opetus - uusi malli opiskelijoiden tuen tarpeisiin vastaamiseksi?
- Opinnollistamisen kautta ratkaisuja työvoimapulaan
- Motipaja oppivelvollisten tukena
- Opinnollistamisen esteet ja hidasteet – ja ratkaisut näihin!
- Lukiopajalle kehitetty kokonaisvaltainen valmennusmalli
- Nuorten taidetyöpaja oppimisympäristönä

into

KIITOS!